

Lastepõud sulgeb koolid

Järvamaal asuva Karinu põhikooli lapsed kuulsid ühel hommikul ehmatusega, et sügiseks panakse nende koolimaja kinni. Nii tekkis neil ühine otsus president Lennart Meri juurde sõita ja talle oma joonistusi näidates kooli päästmisest rääkida. Nad loodavad presidendi peale, kuigi väikesi maakooli see kõik vaevalt enam päästa suudab.

Kui mullu kadus kaardilt seitse koolimaja, siis tänavu kevadel kõlab viimane koolikell vähemalt üheteistkümnes koolihoones, mis vaevlevad lastenappuse käes. Koolita jääb mõnisada last, kel tuleb hakata ligi kümne kilomeetri kaugusel asuvas naaberkoolis käima.

Naaberpedagoogid on selle üle vaid rõõmsad, sest aiakõrvaste sulgemine päästab nad mitmeks aastaks elule. Kui lastepõud lõpuks ka nende koolini jõuab, kaotavad sisetuleku nemadki.

Vanemad on seevastu mures, sest nüüd tuleb mudilased varavalges bussi saata ja pool päeva muretseda, kas nad ikka õhtuse bussiga kenasti ukse ette jõuavad või külmetaavad lumes sumbates kuskil külavalhel. Lummetuisanud teed võivad ära jätta ka mitmed talvised koolipäevad.

Kuigi valdadele käib üle jõu vaid

Malle Pajula
Eesti Pævaleht

mõnekilomeetriste vahedega vanade koolimajade ülalpidamine ja nelja lapse kohta üks õpetaja on liigne luksus, maksab nende kadu piirkonnale hiljem kätte. Külla, kus pole enam koolimaja, ei jää meelsasti üks pere ja kõik kolivad keskusesse nagu vanal heal kolhoosiajal.

Haridusametnikud enustavad, et praegune koolide sulgemine on alles algus. Massiline maakoolide kinnipaneku laine tuleb Eestis aga aasta-paari pärast, sest igal aastal tuleb esimesse klassi aina vähem lapsi. Nii loevad mitme ääremaa valla vanemad juba praegu kahe käe sõrmedel järgmise aasta koolilapsi üle. Mõnest külast pole lähema viie aasta jooksul aga kedagi kooli tulemas.

Nii on paratamatult õigus mullu suletud Restu põhikooli kõrval elavatel vanamehenässidel, kelle kodukootud filosoofia järgi on kõiges süüdi laudanaised, kes tööta jäädes maalt pagesid. Kui lauta tuli linnast juurde noori priskeid talitajaid ja põllule musklis mehi, sündis küladesse riburada ka tittesid.

Kuigi homme ja ülehomm on saandilõpu laste eostamiseks parim päev, pole maal enam noori naisi, kes uude aastatuhandesse õpilasi kannaksid.